

KURATORIUM OŚWIATY
W KRAKOWIE

Kod ucznia .....

Małopolski Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa małopolskiego
w roku szkolnym 2018/2019

Etap wojewódzki – schemat oceniania

Liczba punktów możliwych do uzyskania: 160

Suma uzyskanych punktów: .....

Metryczka (wypełnia komisja konkursowa):

imię i nazwisko ucznia:

szkoła:

Droga Uczennico! Drogi Uczniu!

1. Arkusz konkursu zawiera 25 pytania i brudnopis (**który nie będzie oceniany**).
2. Na rozwiązanie arkusza masz **120 minut**.
3. Sprawdź, czy zestaw pytań, który otrzymałaś/otrzymałeś, składa się z 17 stron.
4. **Nie podpisuj kartek imieniem i nazwiskiem - dotyczy to również metryczki.**
5. Podczas rozwiązywania arkusza obowiązuje **bezwzględny zakaz używania telefonów komórkowych**, tabletów, komputerów oraz innych urządzeń elektronicznych i telekomunikacyjnych.
6. Możesz korzystać z linijki oraz tradycyjnego, prostego kalkulatora.
7. W zadaniach zamkniętych prawidłowe **odpowiedzi zaznaczaj w odpowiednich miejscach symbolem x**. W większości zadań należy wybrać jedną prawidłową odpowiedź (chyba, że w poleceniu wyraźnie napisano inaczej).
8. Do zaznaczenia odpowiedzi używaj długopisu. Odpowiedzi oznaczone ołówkiem nie będą oceniane.
9. Jeśli się pomylisz **błędna odpowiedź zakreśl kółeczkiem ⊗**. Pamiętaj, aby nie używać korektora. Jeśli musisz poprawić błędnie wpisane słowo lub numer przekreśl je oraz wpisz właściwe.
11. Brak wyboru odpowiedzi lub zaznaczenie większej liczby odpowiedzi niż wskazano w poleceniu będzie traktowane jako błędna odpowiedź, co będzie skutkowało przyznaniem 0 pkt. za określone zadanie.
12. Staraj się, aby Twoja praca była czytelna.
13. Stwierdzenie niesamodzielności pracy lub przeszkadzanie innym spowoduje wykluczenie Cię z udziału w konkursie.
14. **Wyłącz i schowaj telefon komórkowy, jeśli go posiadasz.**

POWODZENIA!

Zad. 1. „Mazurskie Morze” to jezioro:

0-1 pkt.

- A. Mamry
- B. Niegocin
- C. Wigry
- D. Śniardwy**

Odpowiedź D; 1 pkt.

Zad. 2. Jedną z głównych cech ukształtowania powierzchni Polski jest:

0-1 pkt.

- A. nachylenie powierzchni w kierunku NW**
- B. nachylenie powierzchni w kierunku SE
- C. nachylenie powierzchni w kierunku NE
- D. nachylenie powierzchni w kierunku SW

Odpowiedź A; 1 pkt.

Zad. 3. Która z wymienionych aglomeracji nie jest monocentryczną?:

0-1 pkt.

- A. Aglomeracja łódzka
- B. Aglomeracja poznańska
- C. Aglomeracja gdańska**
- D. Aglomeracja wrocławska

Odpowiedź C; 1 pkt.

Zad. 4. Jeziora w Dolinie Pięciu Stawów są:

0-1 pkt.

- A. jeziorami tektonicznymi
- B. sztucznymi jeziorami zaporowymi
- C. jeziorami antropogenicznymi
- D. jeziorami polodowcowymi**

Odpowiedź D; 1 pkt.

Zad. 5. Gdzie niegdyś zamieszkiwali Słowińcy?

0-1 pkt.

- A. nad Bałtykiem, w okolicach jeziora Łebsko i jeziora Gardno**
- B. na Kujawach, wokół jeziora Gopło
- C. nad Bałtykiem, na Mierzei Wiślanej
- D. na Mazurach, nad jeziorem Mamry

Odpowiedź A; 1 pkt.

Zad. 6. Rzeźba krasowa powstaje w wyniku:

0-1 pkt.

- A. rozpuszczania skał magmowych przez wodę opadową
- B. rozcinania skał wapiennych przez lodowce
- C. rozpuszczania skał wapiennych przez wodę opadową**
- D. wywiewania piasku ze skał wapiennych

Odpowiedź C; 1 pkt.

Zad. 7. W których górach można zobaczyć kozice?

0-1 pkt.

- A. w Górach Świętokrzyskich
- B. w Bieszczadach
- C. w Karkonoszach
- D. w Tatrach**

Odpowiedź D; 1 pkt.

Zad. 8. Wpisz w kółka mapie numery właściwych struktur geologicznych Polski. Następnie uzupełnij tabelkę:

- w kolumnie 2 przyporządkuj numer struktury geologicznej do obszaru fałdowań;
- w kolumnie 3 przyporządkuj podane pasma górskie do wpisanych w kolumnie 2 **struktur geologicznych Polski**.

Numery struktur i nazwy pasm górskich mogą być użyte tylko raz, czyli bez powtórzeń.

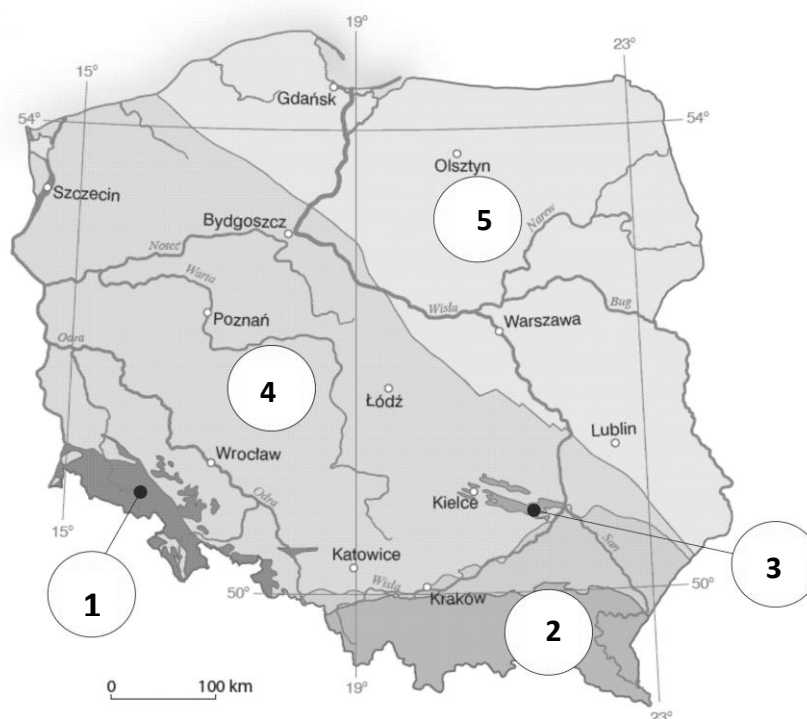
0-14 pkt.

Struktury geologiczne Polski (numery wpisz w koła na mapie i w drugiej kolumnie tabeli):

1. Sudety (obszar fałdowań hercyńskich)
2. Strefa fałdowań alpejskich Europy Południowej
3. Góry Świętokrzyskie (obszar fałdowań kaledońskich i fałdowań hercyńskich)
4. Paleozoiczna platforma Europy Zachodniej i Środkowej
5. Prekambryjska platforma wschodnioeuropejska

Pasma górskie (nazwy wpisz w trzeciej kolumnie tabeli):

Pieniny; Góry Kaczawskie; Pasma Łysogórskie; Beskid Żywiecki

Obszary fałdowań:	Numery struktur	Nazwy pasm górskich
Prekambryjskich	5	
Paleozoicznych	1,4,3	Góry Kaczawskie, Pasma Łysogórskie
Mezozoicznych i kenozoicznych	2	Pieniny, Beskid Żywiecki

Maks. 14 pkt. Po 1 pkt. za każdą prawidłową odpowiedź: za mapę maks. 5 pkt.; za nr. struktur maks. 5 pkt., za nazwy pasm górskich maks. 4 pkt.

Zad. 9. Uzupełnij tabelę wpisując podaną wysokość i nazwę piętra roślinności w Tatrach, które rozpoznałeś na podstawie charakterystycznej cechy roślinności.

0-12 pkt.

Wysokości pięter roślinności w Tatrach:

poniżej 700 m n.p.m.; 700-1250 m n.p.m.; 1250-1550 m n.p.m.; 1550-1800 m n.p.m.; 1800-2300 m n.p.m.; powyżej 2300 m n.p.m.

Wysokość m n.p.m.	Nazwa piętra roślinności	Charakterystyczna cecha roślinności
1550-1800	Kosodrzewina	Krzewiasta sosna, gdzieniegdzie niskie jarzębiny.
700-1250	Regiel dolny	Lasy mieszane, głównie buki i świerki.
1800-2300	Hale	Łąki górskie.
poniżej 700	Pogórze	Pola uprawne, pastwiska.
1250-1550	Regiel górny	Bory świerkowe, sosna limba.
powyżej 2300	Turnie	Mchy, porosty, na skałach gdzieniegdzie gleba.

Maks. 12. pkt. Po 1 pkt. za każda prawidłową odpowiedź.

Zad. 10. W którym województwie atrakcją turystyczną jest Szlak Zabytków Techniki?

0-1 pkt.

- A. zachodniopomorskim
 B. mazowieckim
 C. kujawsko-pomorskim
 D. śląskim

Odpowiedź D; 1 pkt.

Zad. 11. Jakie funkcje pełnią zrehabilitowane tereny dawnych kopalń siarki Machów i Jeziórko?

0-1 pkt.

- A. żadnych, są niedostępne z powodu zagrożeń dla zdrowia ludzi
 B. są terenami rekreacyjnymi
 C. są nowoczesnymi osiedłami mieszkaniowymi
 D. kopalnie są zabytkami techniki

Odpowiedź B; 1 pkt.

Zad. 12. Korzystając z mapy odpowiedz na pytania:

0-6 pkt.

a. jaki rodzaj aglomeracji przedstawia mapa?

możliwe dwie odpowiedzi: **policentryczną lub konurbację**

b. w którym mieście dawne kopalnie węgla kamiennego Królowa Luiza oraz Guido zamienione zostały na muzea?

w Zabrze

c. w którym mieście, na terenie pogórnicy, w Parku Śląskim znajdują się: ogród zoologiczny, wesołe miasteczko i planetarium?

w Chorzowie

d. w którym mieście znajduje się „Spodek”?

w Katowicach

e. w którym mieście znajduje się Zabytkowa Kopalnia Srebra wpisana w 2017 r. na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO?

w Tarnowskich Górach

f. w którym mieście znajduje się Huta Katowice, największa w Polsce, obecnie Oddział ArcelorMittal Poland?

w Dąbrowie Górniczej

Maks. 6 pkt. Po 1 pkt. za każdą prawidłową odpowiedź.

Zad. 13. Na podstawie fotografii odpowiedz na pytania:

0-7 pkt.

A. Jaki rodzaj krajobrazu przedstawia fotografia?

Wysokogórski, alpejski

B. Jak nazywa się kraina geograficzna w Polsce, w której taki krajobraz występuje?

Tatry (Tatry Wysokie)

C. Nazwij charakterystyczne formy tego krajobrazu oznaczone na fotografii numerami 1-5:

1. **jezioro polodowcowe lub jezioro cyrkowe (cyrk), jezioro karowe (kar)**

2. **żleb**

3. **szczyt lub turnia**

4. **stożek piargowy** (piarg) lub **stożek usypiskowy**

5. **grań**

Maks. 7 pkt. Po 1 pkt. za każdą prawidłową odpowiedź.

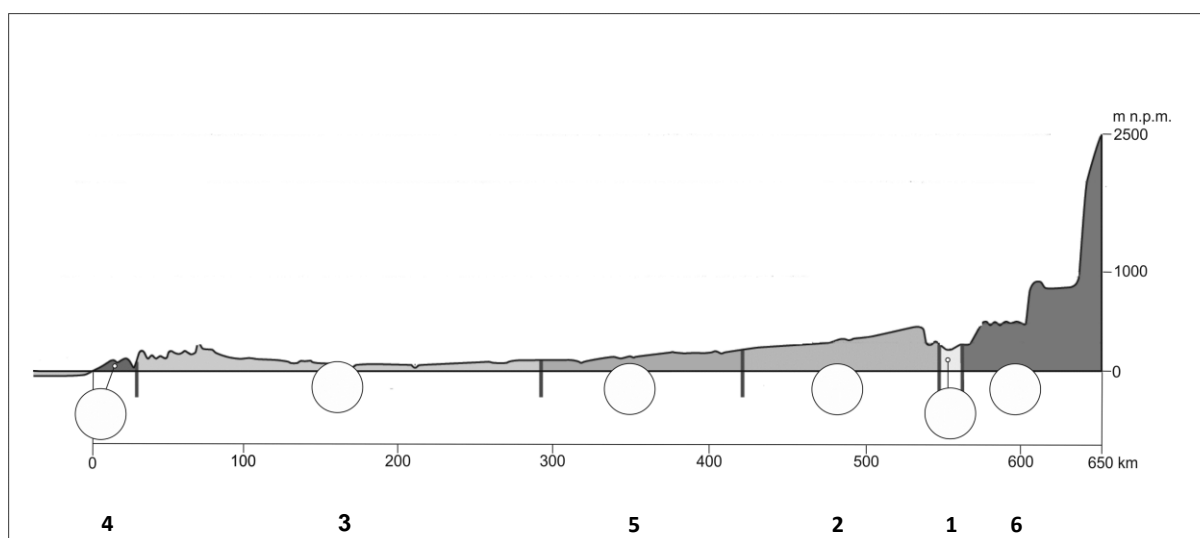
Zad. 14. Wpisz do tabeli podane nazwy pasów rzeźby terenu Polski odpowiednio do charakterystycznych cech ich krajobrazu. Nazwy mogą być użyte tylko jeden raz. Następnie wpisz w kółka na mapie i na profilu ukształtowania powierzchni Polski numery pasów rzeźby z pierwszej kolumny tabeli.

0-18 pkt.

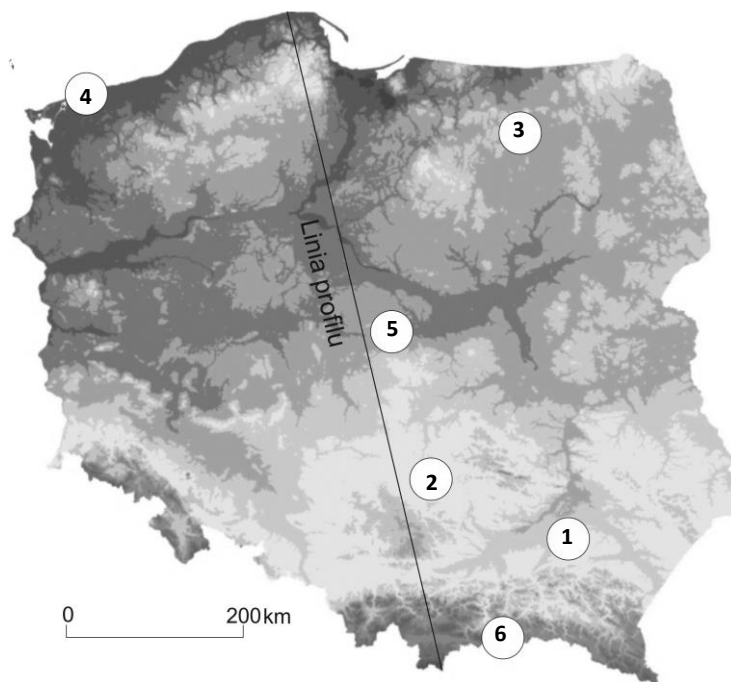
Pasy rzeźby terenu:

pobrzeży, pojezierzy, Nizin Środkowopolskich, Wyżyn Polskich, Kotlin Podkarpackich, gór

Numer	Pas rzeźby nazwy mogą być użyte tylko jeden raz	Wybrane, charakterystyczne cechy krajobrazu
1	Kotlin Podkarpackich	Przez te kotliny przepływa Wisła i jej dopływy np. Soła, Dunajec i San, krajobraz rolniczy równin nadwiślańskich i miejsko-przemysłowy aglomeracji krakowskiej.
2	Wyżyn Polskich	Wapienne skałki, jaskinie, wąwozy, krajobraz gór niskich z najwyższym wierzchołkiem Łysicą w paśmie Łysogórskim, krajobraz rolniczy, krajobraz miejsko-przemysłowy konurbacji katowickiej.
3	pojezierzy	Wysokie wzgórza morenowe (np. Szymbarskie) z najwyższym wzniesieniem na Niżu Europejskim – Wieżycą. Rozległe lasy i puszcze np. Bory Tucholskie, Puszcza Augustowska. Rzeki i kanały łączą polodowcowe akweny.
4	pobrzeży	Ruchoe wydmy, klify, równiny, wysoczyzny, depresje.
5	Nizin Środkowopolskich	Kraina wielkich dolin. W krajobrazie rozległe wysoczyzny, równiny i doliny największych rzek Polski: Wisły, Ody, Warty, Prozny, Bugu i Narwi. Niektóre płyną pradolinami. Rozległe puszcze np. Knyszyńska, Białowieża i Kampinoska. Krajobraz rolniczy Mazowsza, Wielkopolski i Podlasia. Krajobraz miejsko-przemysłowy największych aglomeracji w Polsce.
6	gór	Najwyższa część Polski, głębokie doliny i kotliny, jeziora polodowcowe, piętrowość roślinności, kilka parków narodowych np. Magurski, Gorceński, Karkonoski.

Każdą z trzech części zadania należy oceniać osobno. **Maks. 18 pkt.** Po 1 pkt. za każdą prawidłową odpowiedź; maks. 6 pkt. tabela; maks. 6 pkt. przekrój; maks. 6 pkt. mapa.

Zad. 15. Wskaż miejsce upadku meteorytu:

0-1 pkt.

- A. Chojnice
- B. Morasko**
- C. Olsztyn
- D. Wrocław

Odpowiedzi B; 1 pkt..

Zad. 16. Które województwo spośród wymienionych jest najbardziej zalesione?

0-1 pkt.

- A. Iubuskie**
- B. dolnośląskie
- C. warmińsko-mazurskie
- D. małopolskie

Odpowiedzi A; 1 pkt.

Zad. 17. Na Wyżynie Lubelskiej największą powierzchnię użytków rolnych zajmują:

0-1 pkt.

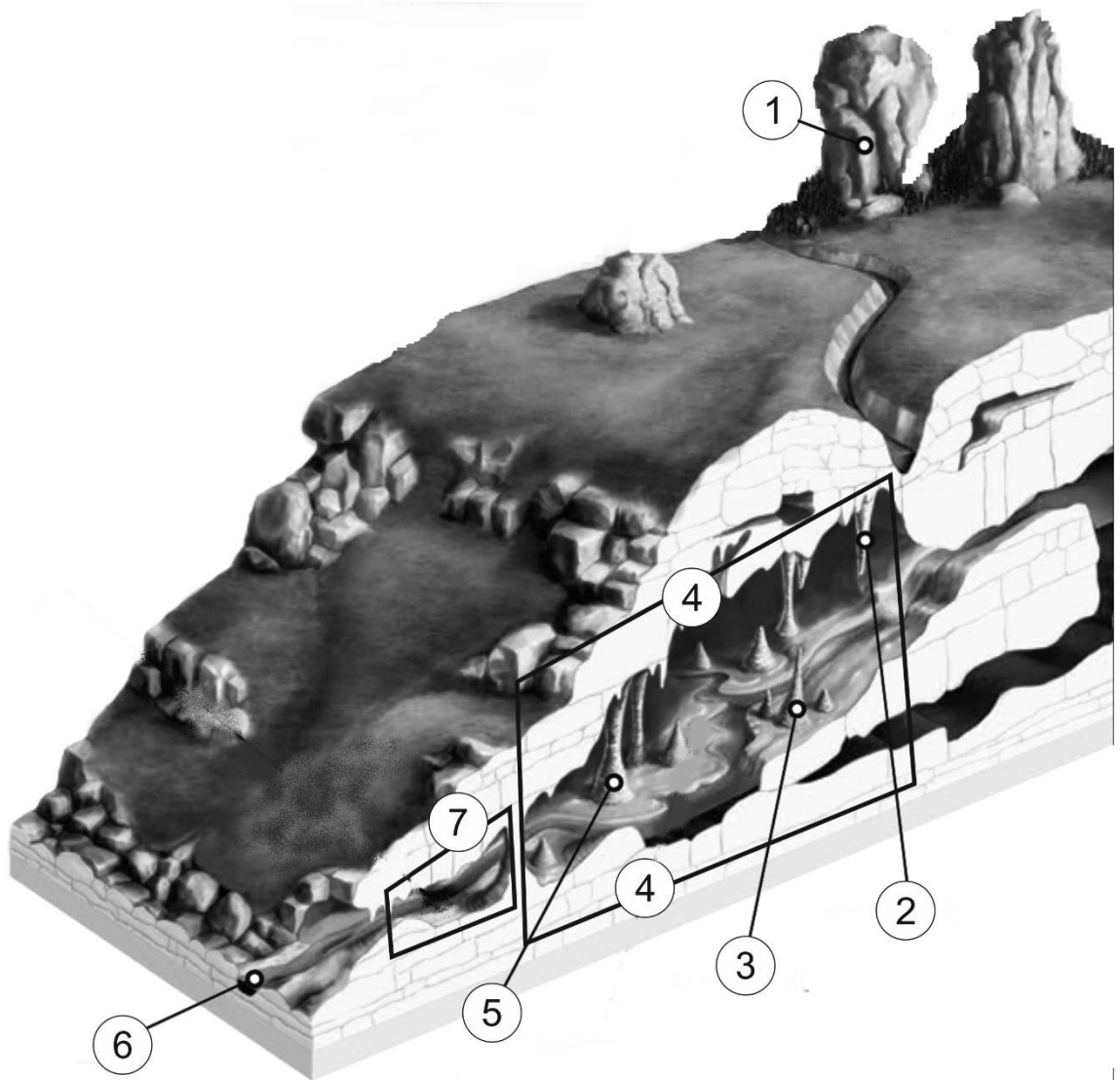
- A. uprawy ziemniaków
- B. uprawy żyta
- C. uprawy pszenicy i buraków cukrowych**

D. uprawy tytoniu

Odpowiedź C, 1 pkt.

Zad. 18. Wpisz do tabeli wskazane na rysunku formy krasu powierzchniowego i podziemnego. Następnie wybierz co najmniej 4 krainy geograficzne, w których występują jaskinie w skałach wapiennych i wpisz ich numery w kratki. Następnie wpisz numery tych czterech krajin w odpowiednie kółka na mapie.

0-15 pkt.

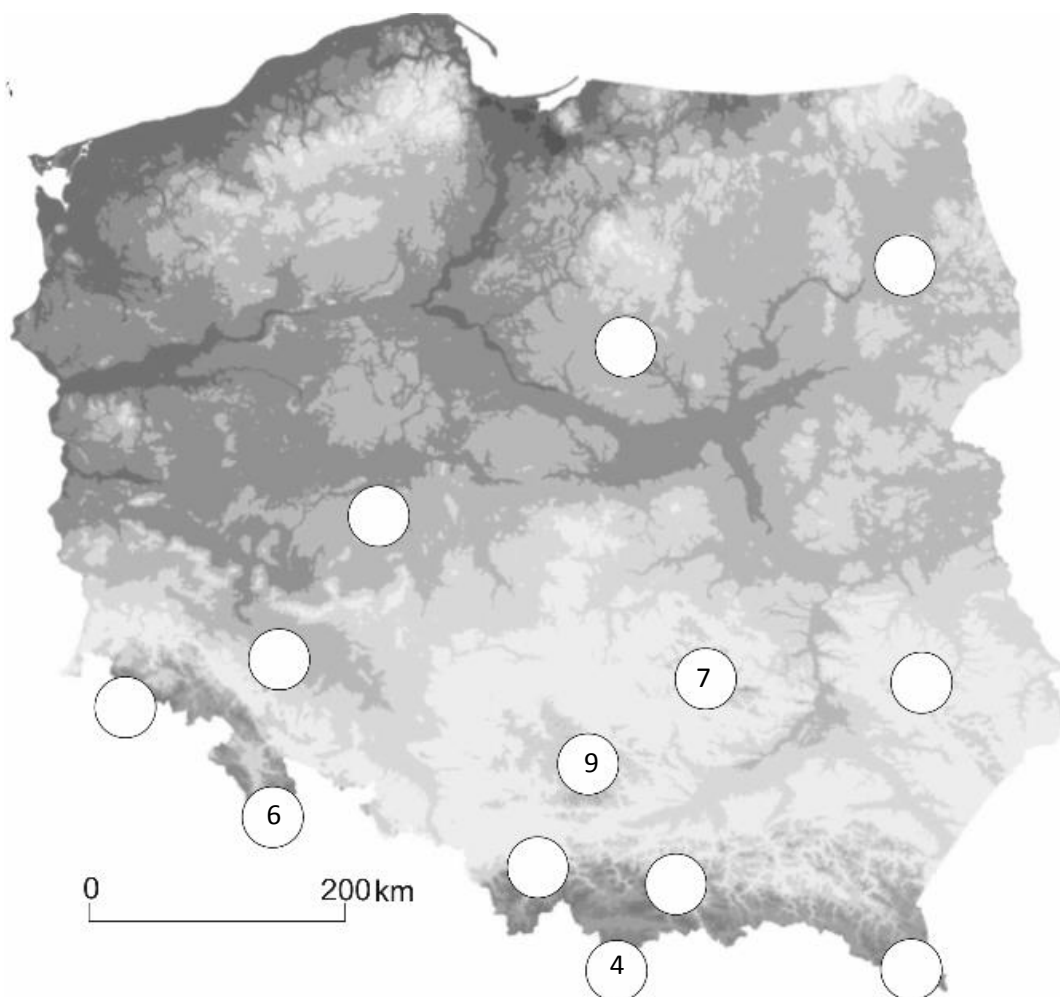

Nr	Nazwa formy krasowej
1	Ostaniec, maczuga, iglica
2	stalaktyt
3	stalagmit
4	Jaskinia, komor
5	Stalagnat, kolumna krasowa
6	wywierzisko
7	podziemny korytarz (korytarz)

Krainy geograficzne:

1. Nizina Podlaska,
2. Bieszczady,
3. Beskid Śląski,
4. Tary Zachodnie,
5. Nizina Mazowiecka,
6. Masyw Śnieżnika,
7. Góry Świętokrzyskie,
8. Beskid Sudecki,
9. Wyżyna Krakowsko-Częstochowska,
10. Karkonosze i Góry Izerskie.

4	6	7	9
---	---	---	---

Maks. 15 pkt. Po 1 pkt. za każdą prawidłową odpowiedź;

***maks. 7 pkt. tabela-formy;
maks. 4 pkt. tabela-krainy;
maks. 4 pkt. mapa.***

Zad. 19. Na podstawie mapy i opisu krajobrazu Niziny Mazowieckiej rozpoznaj jego elementy (np. miasta, rzeki, jeziora). Wpisz do tabeli ich nazwy własne oraz odpowiadające im numery na mapie.

0-20 pkt.

Maks. 20 pkt. Po 1 pkt. za każdą prawidłową odpowiedź. Rzeki mogą być wpisane zamiennie.

Numer	Nazwa elementu krajobrazu	Krajobraz Niziny Mazowieckiej
9	Bełchatów	Wielka kopalnia węgla brunatnego, największa w Polsce elektrownia ciepła, hałda.
5	Jezioro Zegrzyńskie (Zegrzyńskie)	Jezioro zaporowe w Kotlinie Warszawskiej.
8	Łódź	Miasto, w którym na zrewitalizowanych poidustrialnych terenach powstała Manufaktura i Centrum EC-1.
1	Kurpie (Kurpiowszczyzna)	Region etnograficzny znany m.in. z kolorowych wycinanek oraz konkursu palm wielkanocnych.
3	Pułtusk	Miasto, w którym w 1868 r. spadł meteoryt.
10	Pilica	Rzeka
6	Puszcza Kampinoska (Kampinoska)	Puszcza, Światowy Rezerwat Biosfery.
4	Bug	Rzeka
7	Zalew Włocławski	Największe w Polsce jezioro zaporowe.
2	Narew	Rzeka

ale zawsze z właściwym numerem lokalizacji na mapie

Zad. 20. Rozwiąż krzyżówkę.

0-12 pkt.

						1	K	R	O	K	U	S	Y
					2	W	A	R	S	Z	A	W	A
					3	K	A	S	Z	U	B	Y	
4	M	I	E	R	Z	E	J	A					
					5	P	O	Z	N	A	Ń		
		6	W	Ą	W	O	Z	Y					
7	J	A	S	K	I	N	I	A					
					8	M	A	Z	U	R	Y		
		9	K	R	A	K	Ó	W					
					10	O	S	C	Y	P	E	K	
11	P	U	S	Z	C	Z	A						

Hasło (w oznaczonych kratkach) **KRAJOZNAWCA**

1. Kwitną wiosną w dolinach tatrzańskich; 2. W tym mieście znajduje się najwyższy budynek w Polsce; 3. Polska Szwajcaria; 4. Usypana z piasku przez prądy przybrzeżne; 5. Miasto międzynarodowych targów, dwóch koziołków i rogalik; 6. Są w Sandomierzu i w Kazimierzu nad Wisłą; 7. Np. Mroźna, Wielka ..... Śnieżna w Tatrach Zachodnich; 8. Są tam wielkie jeziora; 9. Dawna stolica Polski; 10. Podhalański ser z owczego mleka; 11. Np. Knyszyńska, Kurpiowska.

Maks. 12 pkt. Po 1 pkt. za każdą prawidłową odpowiedź 1-11; 1 pkt. za poprawne hasło.

Zad. 21. Które z poniższych zestawień miast uporządkowano od największego do najmniejszego pod względem liczby mieszkańców?

0-1 pkt.

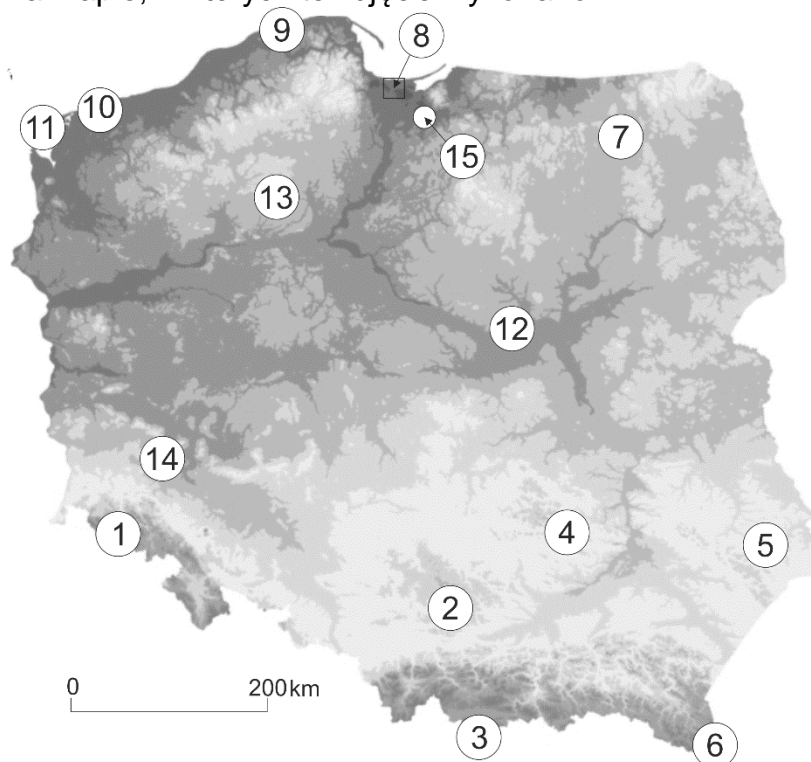
- A. Warszawa, Łódź, Kraków, Wrocław, Poznań, Gdańsk
 B. Warszawa, Kraków, Łódź, Poznań, Gdańsk, Wrocław
 C. Warszawa, Kraków, Łódź, Gdańsk, Wrocław, Poznań
 D. Warszawa, Kraków, Łódź, Wrocław, Poznań, Gdańsk

Odpowiedź D; 1 pkt.

Zad. 22. Piotrek otrzymał od swoich koleżanek i kolegów fotografie z ich wakacyjnych podróży. Niestety nie były one podpisane. Pomóż Piotrkowi uporządkować ten zbiór i wpisz w kratki na zdjęciach numery regionów wskazanych na mapie, w których te zdjęcia wykonano.

0-15 pkt.

13

12

14

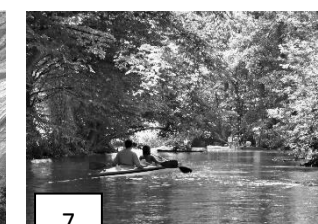
1

2

5

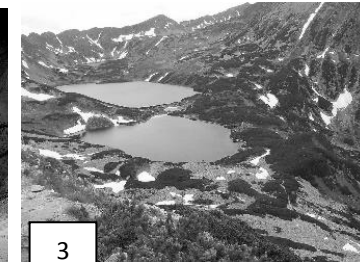
7

4

11

3

10

15

9

6

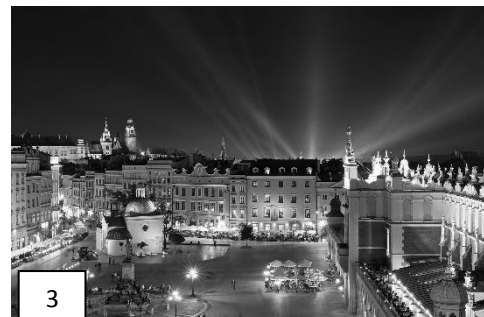
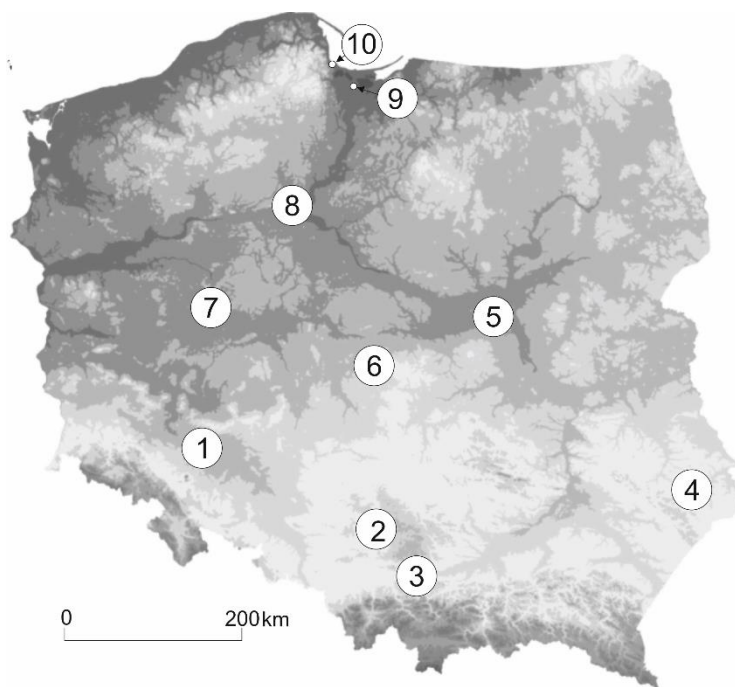
8

Maks. 15 pkt. Po 1 pkt. za każdą prawidłową odpowiedź.

Zad. 23. Marcin podczas wakacyjnej podróży fotografował odwiedzane miasta. Miasta te zaznaczył na mapie i ponumerował. Wpisz numery fotografii w odpowiednie kółka na mapie.

0-10 pkt.

Maks. 10 pkt. Po 1 pkt. za każdą prawidłową odpowiedź.

Brudnopis

Zapisy w brudnopisie nie są oceniane.